

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1 Kontoret for europapolitik og internationale relationer

Den 14. december 2011

FVM 976

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE AF RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI) DEN 15.-16. DECEMBER 2011 FOR SÅ VIDT ANGÅR FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING OM VISSE FORANSTALTNINGER OVER FOR LANDE, DER TILLADER IKKE-BÆREDYGTIGT FISKERI, MED HENBLIK PÅ AT SIKRE EN BÆREDYGTIG FORVALTNING AF FISKEBESTANDENE (TIL ORIENTERING).

I forlængelse af mødet i Folketingets Europaudvalg den 9. december 2011 – dagsordenspunkt rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 – vedlægges Fødevareministeriets skriftlige forelæggelse og samlenotat om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse foranstaltninger over for lande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri, med henblik på at sikre en bæredygtig forvaltning af fiskebestandene (KOM (2011) 888).

Formandskabet har med kort varsel besluttet at sætte ovennævnte forslag på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 under eventuelt. Kommissæren for maritime anliggender og fiskeri forventes at præsentere forslaget. Der forventes ikke en drøftelse.

Sagen forelægges til orientering. Der henvises til vedlagte samlenotat.

Kommissionen har den 14. december 2011 fremlagt forslag til generelt sanktionsinstrument til brug overfor tredjelande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri. Forslaget fremsættes med baggrund i den nuværende konflikt mellem kyststaterne EU, Norge, Færøerne og Island om forvaltningen af makrelbestanden i Nordøst-Atlanten.

Kommissionens forslag er netop blevet fremlagt d.d., og der er behov for en nærmere analyse af forslaget og dets konsekvenser, før end regeringens holdning kan fastlægges.

Som udgangspunkt finder regeringen ikke anledning til at modsætte sig tilvejebringelsen af et generelt sanktionsinstrument på det fiskeripolitiske område.

Regeringen finder, at den konkrete anvendelse af instrumentet i forbindelse med forvaltningsmæssige konflikter med tredjelande må vurderes case-by-case, og generelt må anvendelsen af sanktioner ses som en absolut sidste udvej, når alle forsøg på en forhandlingsløsning er udtømte. Foranstaltningerne må i givet fald være i overensstemmelse med internationale forpligtelser, være fair og proportionale.

Det er et meget dramatisk skridt at introducere handelsrestriktioner over for gode samarbejdspartnere, og Danmark støtter Kommissionens indsats for at finde en forhandlingsløsning i den pågående makrelkonflikt.

Såfremt der ikke findes en løsning på makrelsagen, vil en eventuel anvendelse af instrumentet i forhold til Færøerne stille Danmark i en vanskelig situation i lyset af Rigsfællesskabet med Færøerne, der derudover skal balanceres over for Danmarks medlemskab af EU og deltagelse i den fælles fiskeripolitik, herunder det nært forestående EU-formandskab.

SUPPLERENDE SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011

14. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse foranstaltninger over for lande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri, med henblik på at sikre en bæredygtig forvaltning af fiskebestandene
- *Præsentation*
KOM (2011) 888

Side 2

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)
den 15.-16. december 2011

14. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse foranstaltninger over for lande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri, med henblik på at sikre en bæredygtig forvaltning af fiskebestandene
KOM (2011) 888

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har den 14. december 2011 fremlagt forslag til generelt sanktionsinstrument til brug overfor tredjelande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri. Forslaget fremsættes med baggrund i den nuværende konflikt mellem kyststaterne EU, Norge, Færøerne og Island om forvaltningen af makrelbestanden i Nordøst-Atlanten.

Baggrund

Kommissionen har i dag onsdag den 14. december 2011 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse foranstaltninger over for lande, der tillader ikke-bæredygtigt fiskeri, med henblik på at sikre en bæredygtig forvaltning af fiskebestandene.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og artikel 207 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Forslaget præsenteres på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2011 under punktet eventuelt.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af EU's fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet ikke finder anvendelse.

Formål og indhold

En række medlemsstater har igennem længere tid argumenteret for, at EU bør iværksætte sanktioner mod Island og Færøerne, der efter Kommissionens opfattelse ikke medvirker konstruktivt til en ansvarlig forvaltning af makrelbestanden. EU har for nuværende ikke et sanktionsinstrument, der kan bringes til hurtig anvendelse i sådanne situationer.

Baggrunden for forslagens fremsættelse nu er den pågående konflikt om fordelingen af makrel mellem kyststaterne (Island, Færøerne, Norge og EU). Konflikten er opstået på baggrund af, at den nordøstatlantiske makrelbestand har ændret sit vandringsmønster, så den i væsentligt større omfang end før befinder sig i færøske og islandske farvande. Derfor anser Færøerne og Island sig for berettigede til en

større andel af den samlede tilladte fangst (TAC) for denne bestand, hvilket samlet set har medført et betydeligt overfiskeri.

Kommissionen ønsker med forslaget at tilvejebringe et generelt sanktionsinstrument på det fiskeripolitiske område, som kan bringes i anvendelse i specifikke tilfælde over for de tredjelande, som ifølge EU's opfattelse ikke medvirker til en bæredygtig forvaltning¹ af fiskebestande under fælles forvaltning med EU.

Forslaget tager sigte på at tilvejebringe en effektiv mekanisme, der omfatter handelsmekanismer samt andre typer af tiltag, der kan aktiveres hurtigt.

Forud for forslagens fremlæggelse har Kommissionen gennemført en konsekvensanalyse og konsultation af interessenter.

Kommissionen understreger i forslaget, at tiltag fra EU's side skal være i overensstemmelse med internationale handelsregler, i særdeleshed WTO-aftalen. Tiltag skal endvidere være baseret på objektive kriterier, samt være retfærdige og omkostningseffektive. Endvidere må tiltagene ikke diskriminere mellem lande, hvor de samme forhold gør sig gældende.

Før eventuelle sanktionstiltag iværksættes, lægger forslaget op til, at de tredjelande, som tiltaget er rettet imod, får anledning til at kommentere Kommissionens påstande, samt nå at korrigere deres ageren før eventuelle tiltag iværksættes.

Tiltagene kan omfatte:

- identifikation af lande, som tillader ikke-bæredygtigt fiskeri,
- identifikation, hvor påkrævet, af specifikke fartøjer eller flåder som skal være genstand for tiltag,
- importrestriktioner for fisk og fiskeprodukter fra den specifikke bestand, som ikke forvaltes bæredygtigt af tredjelandet, fanget under ansvar af pågældende tredjeland,
- importrestriktioner på associerede fiskearter og fiskeprodukter herfra, det vil sige fisk, der er fanget i forbindelse med udøvelse af fiskeri på den specifikke bestand, som ikke forvaltes bæredygtigt af tredjelandet,
- begrænse adgang til havne, samt mulighed for servicering i havne for disse fiskerfartøjer,
- forbud mod at EU-operatører kan købe eller sælge fartøjer, der er under flag af det pågældende tredjeland,
- forbud mod at udflage et EU-fiskerfartøj til pågældende tredjeland,
- forbud mod at medlemsstater tillader indgåelse af charteraftaler med økonomiske operatører fra det pågældende tredjeland samt leaser kvoter fra statsborgere i pågældende tredjeland,
- forhindre at fartøjer (og redskaber) under flag af en EU-medlemsstat anvendes til det pågældende ikke-bæredygtige fiskeri,
- forbud mod at indgå i fælles fisketogter med fartøjer fra pågældende tredjeland.

¹ Tredjelande, der via deres forvaltning – eller mangel på samme – er ansvarlig for, at en bestand fiskes ned under MSY-niveau (Fiskeri på grundlag af det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY), som er den fiskeriintensitet, der giver det største udbytte fra bestanden på lang sigt uden at reducere bestandens evne til at reproducere sig på kort sigt).

Det bemærkes i forslaget, at de foranstaltninger, der iværksættes som følge af forslaget, skal understøttes af et passende håndhævelsessystem hos de kompetente myndigheder.

Kommissionen lægger op til, at sanktionstiltag med baggrund i forslaget kan vedtages/implementeres samt bringes til ophør af Kommissionen som gennemførelsesretsakter (jf. TEUF artikel 291) ved anvendelse af undersøgelsesprocedure². Beslutning om at bringe tiltag til ophør, skal dog kunne gøres gældende umiddelbart efter, at Kommissionen har fremsat disse, hvis særlige økonomiske eller sociale hensyn taler herfor.³

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse til forslaget foreligger endnu ikke.

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs (ØSU) og Regionsudvalgets udtalelser foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Forslaget er et generelt instrument, rettet mod ikke-samarbejdende tredjelande.

Ved en vedtagelse af instrumentet vil problemerne vedrørende makrelkonflikten, såfremt der ikke findes en løsning i forbindelse med de pågående forhandlinger, kunne indebære, at instrumentet første gang vil kunne blive bragt i anvendelse over for Færøerne og Island. Makrelforhandlingerne genoptages i januar 2012.

Det kan ikke afvises, at forslaget kan medføre begrænsede statsfinansielle og administrative omkostninger for det offentlige i forbindelse med den nationale håndhævelse og kontrol med overholdelse af iværksatte handelssanktioner, men en nærmere vurdering heraf udestår. Ifølge Kommissionen har forslaget ikke finansielle konsekvenser for EU's budget.

Den danske fiskeforarbejdningsindustri har en høj grad af import fra tredjelande, herunder særligt Norge, samt Grønland, Færøerne og Island. Ved iværksættelse af handelspolitiske sanktioner mod tredjelande, vil det således kunne få konsekvenser for den danske fiskeforarbejdningsindustri, særligt i det tilfælde at de handelspolitiske instrumenter bliver bragt til anvendelse overfor de nævnte lande. I den nuværende strid om forvaltningen af makrel i Nordøst-Atlanten vil instrumentet, ved en eventuel iværksættelse, være rettet mod Island og Færøerne.

Såfremt instrumentet bringes til anvendelse i den nuværende strid om forvaltningen af makrel overfor Færøerne og Island, vil det kunne få negative økonomiske konsekvenser for de to lande, og dermed for en del af rigsfællesskabet.

² Jf. art. 2, stk. 2, samt art. 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser.

³ Jf. art. 8 i ovennævnte forordning.

EU har de seneste år importeret fersk og frossen makrel fra Færøerne svarende til følgende værdier: 2007: 1,4 mio. € (10,4 mio. kr.), 2008: 1,1 mio. € (8,2 mio. kr.), 2009: 1,9 mio. € (14,2 mio. kr.) og 2010: 13,3 mio. € (99,1 mio. kr.)⁴.

EU har de seneste år importeret fersk og frossen makrel fra Island svarende til følgende værdier: 2007: 0,08 mio. € (0,6 mio. kr.), 2008: 0,3 mio. € (2,2 mio. kr.), 2009: 0,2 mio. € (1,5 mio. kr.) og 2010: 2,7 mio. € (20,1 mio. kr.).

Der har ikke været import ind i EU af forarbejdede/konserverede makrelprodukter fra nogen af de to lande⁵.

Der forekommer ganske få direkte landinger i danske havne fra færøske fartøjer, og ingen fra islandske fartøjer.

Høring

§5-udvalget (fiskeri) vil blive hørt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Kommissionens forslag er netop blevet fremlagt d.d., og der er behov for en nærmere analyse af forslaget og dets konsekvenser, før end regeringens holdning kan fastlægges.

Som udgangspunkt finder regeringen ikke anledning til at modsætte sig tilvejebringelsen af et generelt sanktionsinstrument på det fiskeripolitiske område.

Den konkrete anvendelse af instrumentet i forbindelse med forvaltningsmæssige konflikter med tredje-lande må vurderes case-by-case, og generelt må anvendelsen af sanktioner ses som en absolut sidste udvej, når alle forsøg på en forhandlingsløsning er udtømte. Foranstaltningerne må i givet fald være i overensstemmelse med internationale forpligtelser, være fair og proportionale.

Det er et meget dramatisk skridt at introducere handelsrestriktioner over for gode samarbejdspartnere, og Danmark støtter Kommissionens indsats for at finde en forhandlingsløsning i den pågående makrelkonflikt.

Såfremt der ikke findes en løsning på makrel sagen, vil en eventuel anvendelse af instrumentet i forhold til Færøerne stille Danmark i en vanskelig situation i lyset af Rigsfællesskabet med Færøerne, der derudover skal balanceres over for Danmarks medlemskab af EU og deltagelse i den fælles fiskeripolitik, herunder det nært forestående EU-formandskab.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater med interesser i makrelfiskeriet har i længere tid efterlyst sanktioner fra EU's side.

På den baggrund må der forventes bred opbakning fra øvrige medlemsstater til forslaget.

⁴ Udtræk fra Eurostat.

⁵ Udtræk fra Eurostat.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.